

OGNIWO (6) *sb n*

Oba o jasne.

sg [*N* ogniwo. ◇ *G* ogniwa.] ◇ *A* ogniwo (2). ◇ *I* ogniwem (1). ◇ *pl* *G* ogniw (1). ◇ *A* ogniwa (1). ◇ *I* ogniwami (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Jeden z pierścieni tworzących łańcuch; circulus a. hamus catenae Cn (3) : ogniwo złączufką [!] polowyczą noziczek odwynawfchi vkradl LibMal 1547/124v; zastawił lanczwch zlothy wktthorym slothych czerwonych polthorasta y trzi slothe a ogniw kopa przez dw ZapWar 1548 nr 2667.*

[*W porównaniu: które [przyczyny] fie tak dźiérzą siebie/ iáko ogniwo ogniwá w łańcuchu SenekaGórn 177 (Linde).]*

a. *w pl: Łańcuch; przen: sploty (o wężu) (1) : Chce [wqż] krwie Elephántowey [...] Vpłata łobą nogi węzłami dźiwnymi: Y z prętká ogniwámi zwiáże przeciwnymi. KlonWor 75.*

[*Wyrażenie przyimkowe: »w ogniwa«:*

~ *Szereg: »w ogniwa i w prządźiona«: [Wqż] kręci fię w ogniwá y w prządźioná rozmáite. WerReguła 115 (Linde).]*

2. *Narzędzie, zwykle stalowe, którym uderzano w krzemień dla wydobywania z niego iskier, krzesiwo; igniarium, ignitabulum Cn (2) : BielKron 376; W tym krzemieniu/ widzifzli ty ogień? [...] Vdérzże iedno w ten krzemień ogniwem/ hnetki go ogládařz. OrzQuin I3.*

3. *Belka poprzeczna łącząca dwie belki pionowe; rozpora, rygiel (1) : Záfye ná wiérzchu od Palá do palá włóżyć záczipowawfzy pal/ Ogniwa dębowé/ zowá tho Réglmi. A to dla tego/ żeby fye pale nie fchodźily. Strum K2v.*

Synonimy: 1. kołko; 2. iskrzydło, krzesiwo; 3. rygiel.

ZCh, (MP)